

Polski Związek Logopedów

ZARZĄD GŁÓWNY

ul. Raszyńska 8/10, 02-026 Warszawa, zgpzl@logopeda.org.pl
NIP: 712-25-21-399 REGON: 431198505 Bank PKO SA O/Poznań 58 1240 6524 1111 0010 2451 6922

Warszawa, dnia 17.05.2013 r.

CENTRALNA KOMISJA EGZAMINACYJNA

OPINIA ZG PZL

W sprawie:

dopuszczalnych sposobów dostosowania warunków i form przeprowadzania sprawdzianu i egzaminu uprawnionych uczniów: z afazją (grupa V) i zaburzeniami komunikacji językowej (grupa XIV) zawartych w Tabeli 1

Komunikatu Dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej z 31 sierpnia 2012 r. w sprawie sposobu dostosowania warunków i form przeprowadzania w roku szkolnym 2012/2013 sprawdzianu i egzaminu gimnazjalnego do potrzeb uczniów (słuchaczy) ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym

W wyniku porównania treści zawartych w Tabeli Nr 1 oraz na podstawie praktycznych doświadczeń w pracy z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, które w powyższym Komunikacie wymieniono w większości uprawnionych grup,

wnioskujemy:

o rozszerzenie katalogu sposobów dostosowania warunków dla dzieci z zaburzeniami mowy dla grupy V – afazja oraz dla grupy XIV – zaburzenia komunikacji językowej adekwatnie do sposobów określonych dla uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się – grupa X.

Uzasadnienie:

1. Zaburzeniom komunikacji wg klasyfikacji DSM IV oraz specyficznym zaburzeniom rozwoju mowy i języka wg ICD 10 (F 80) towarzyszą zaburzenia odmiany pisanej języka, które nie wynikają jedynie z wad artykulacji, lecz dotyczą także innych podsystemów języka, w związku z czym skutkują trudnościami w pisaniu i czytaniu.
2. Zakres trudności w czytaniu i pisaniu w przypadku specyficznych trudności w uczeniu się (F 81 wg ICD 10) zawiera się w obszarze trudności dla dzieci z zaburzeniami komunikacji. (warto przeanalizować materiały i wnioski z konferencji nt. „SLI-Specyficzne zaburzenie językowe – diagnoza, prognoza, interwencja” dostępne na stronie: http://www.men.gov.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=3079%3Aamidzynarodowi-eksperci-o-sli&catid=25%3Aministerstwo-wydarzenia-z-udziaem-ministrow&Itemid=287)
3. Aktualnie konieczne jest stosowanie w trakcie przebiegu nauczania uczniów wymienionych w grupach V i XIV dostosowania warunków edukacyjnych, natomiast brakuje możliwości kontynuacji dostosowania także w sytuacji sprawdzianów i egzaminów szkolnych, co świadczy o niespójności w tym zakresie.
4. Dopuszczalne warunki wymienione dla grupy X proponujemy skorygować dla grupy V i XIV poprzez dodanie lub zastąpienie podkreślonych fragmentów treściami wytłuszczonymi zamieszczonymi w nawiasach kwadratowych:

- „1. Zaznaczanie odpowiedzi do zadań zamkniętych w zestawie zadań, bez przenoszenia ich na kartę odpowiedzi (możliwe tylko w przypadku [specyficznych zaburzeń rozwoju mowy i języka], głębokiej dysleksji lub dyskalkulii).
2. Przedłużenie czasu, o którym mowa w pkt 23. Komunikatu.
3. Zapisywanie odpowiedzi do zadań na komputerze (możliwe tylko wtedy, gdy głębokość zaburzenia grafii uniemożliwia odczytanie pracy egzaminacyjnej).
4. Korzystanie z pomocy nauczyciela wspomagającego, który zapisuje odpowiedzi ucznia (słuchacza) do zadań otwartych (możliwe tylko wtedy, gdy głębokość zaburzenia grafii [pisma] uniemożliwia odczytanie pracy egzaminacyjnej i gdy uczeń (słuchacz) w toku edukacji został wdrożony do takiej współpracy z nauczycielem).
5. Pomoc nauczyciela (członka zespołu nadzorującego), który przed przystąpieniem ucznia do pracy, odczytuje jeden raz głośno, po kolei wszystkie teksty liczące po 250 słów lub więcej [odczytuje głośno treści poleceń i teksty związane bezpośrednio przed przystąpieniem ucznia do pracy nad poszczególnymi zadaniami] stanowiącymi podstawę zadań sprawdzianu lub części humanistycznej egzaminu gimnazjalnego (możliwe tylko wtedy, gdy głęboka dysleksja [specyficzne zaburzenia rozwoju mowy i języka] znacznie utrudnia [utrudniają] samodzielne czytanie i zrozumienie dłuższego tekstu).
6. Zastosowanie szczegółowych kryteriów oceniania zadań otwartych z języka polskiego, języków obcych nowożytnych oraz matematyki, uwzględniających specyficzne trudności w uczeniu się.”

Ponadto warto uwzględnić dodatkowy punkt:

7. Korzystanie z płyty CD z dostosowanym nagraniem w przypadku języka obcego nowożytnego **lub zwolnienie z egzaminu z języka obcego** .

Mamy nadzieję na uwzględnienie naszych uwag i propozycji, co pozwoli na indywidualizację pracy z uczniami z zaburzeniami komunikacji językowej.

Powyższe stanowisko praktyków udzielających pomocy podopiecznym z zaburzeniami komunikacji językowej, zostało pozytywnie zaopiniowane przez powołany zespół ekspercki.

Opracowanie:

Milena Stasiak

Komisja Oświaty ZG PZL

Z poważaniem

Ewa Małachowska

Przewodnicząca ZG PZL

Do wiadomości:

Ministerstwo Edukacji Narodowej

Al. J.Ch. Szucha 25,

00-918 Warszawa